

L'orgue de Llivia, construït pel mestre orguener Gabriel Blancafort, va donar una rellevància especial al IX Festival de Música que es va celebrar en aquesta població durant els mesos de juliol i agost. L'orgue, un dels més importants que hi ha a tot Catalunya, va tenir un cost global d'uns 16 milions de pessetes, que han estat assumits pel Patronat del Museu de l'Ajuntament i per la marca EPSON, patrocinadora del Festival de Música.

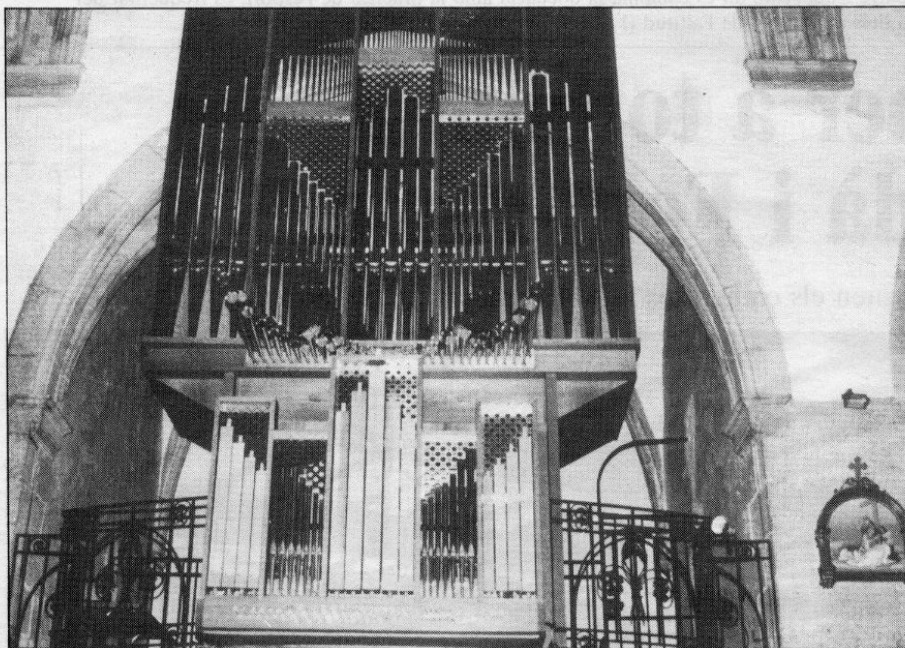
Orgue de 16 milions per a Llivia

L'instrument va ser construït pel mestre Gabriel Blancafort

IMMA ROCA.

■ **Llivia.**— L'orgue estrenat aquest estiu a l'església parroquial de Llivia va ser construït a Collbató per Gabriel Blancafort, un dels grans mestres orgueners d'Europa. El més singular d'aquest instrument és que segueix la tradició catalana, de la qual no en queden gaires exemples. Es caracteritza per tenir salmers diatònics i orgue major i cadireta. També té un pedal d'extensió normal (30 notes), i en total disposa de 23 registres. Per a la confecció de l'orgue, un dels més importants que hi ha actualment a les comarques gironines i al Principat, Blancafort va dirigir un equip de nou professionals.

La construcció i instal·lació d'aquest instrument ha costat uns 16 milions de pessetes, dels quals 10 van ser aportats per l'empresa EPSON, que patrocina els Festivals de Música de Llivia. La resta va ser assumida pel Patronat del Museu de l'Ajuntament de Llivia, i es va obrir una subscripció popular. La gran beneficiària d'aquesta inversió ha estat la parròquia de Llivia: durant l'acte inaugural de l'orgue, que es va fer el 8 de juliol passat amb l'actuació de l'organista Montserrat Torrent, EPSON i l'alcalde de Llivia van fer la cessió de l'instrument a la parròquia. El Bisbat d'Urgell, en compensació,

L'orgue que està instal·lat a l'interior de l'església parroquial de Llivia. Foto: Eudald Picas.

es va comprometre a deixar celebrar, a l'església, els Festivals de Música. El Patronat del Museu de l'Ajuntament està realitzant gestions per a la creació d'una escola

d'orgue en la qual hi hauria professionals d'aquest instrument com a professors. El Festival de Música de Llivia, que dirigeix el president del Patronat del Museu,

Josep Vinyet, ha aconseguit un prestigi important entre la crítica i el públic. Llivia és, amb el festival i l'orgue, la capital musical de la comarca.

«La immortalitat», de Kundera, ha estat l'obra més llegida

IMMA ROCA

■ **Puigcerdà.**— *La immortalitat*, de Milan Kundera, en les seves versions catalana, francesa i castellana, ha estat un dels llibres més venuts a tota la Cerdanya en els últims mesos. La darrera novel·la d'Umberto Eco, *El pèndol de Foucault*, ha tingut un èxit considerable de vendes a l'Alta Cerdanya, on també s'han llegit les obres *Quand j'étais capitaine*, de Bernard Clavel, i *Le voyage de nocces*, de Patrick Modiano.

Els lectors en català s'han decantat cap als dos èxits editorials més recents: *Temporada Baixa*, de Maria Mercè Roca, i *Mossèn Tronxo*, de Josep Maria Ballarín.

D'altres títols que han tingut una bona acceptació entre el públic cerdà han estat *El peso de la paja*, de Terenci Moix, i, ja més recentment, *Memorias de una transición*, de l'ex-president del govern espanyol Calvo Sotelo.

D'entre els llibres de temàtica local, l'edició en català de la *Guia de la Cerdanya* de Fernando Ledesma —autor, també, de *La Cerdanya, maragda màgica del Pirineu*— ha estat un dels més sol·licitats tant pels lectors de la comarca com pels turistes. La guia de Ledesma és una eina molt útil per conèixer tots els nuclis de la comarca, el seu art romànic i la seva cultura. A l'Alta Cerdanya, els dos títols locals més adquirits han estat el llibre d'excursions *100 randos dans les Pyrénées Orientales* i les versions catalana i francesa de *La Cerdanya* de Grousse i Goudin.

La bibliografia sobre aspectes de la comarca s'ha vist incrementada aquests darrers mesos amb l'edició per part de l'Ajuntament d'Alp d'un llibre sobre aquest municipi escrit per diversos autors. L'Ajuntament de Bourg-Madame també ha publicat un volum, l'autor del qual és Jean-Louis Blanchon, sobre el poble. La història cerdana també és motiu d'estudi per a investigadors estrangers, tal com ho prova el fet que l'any passat la Universitat de Califòrnia va publicar el llibre de Peter Sahllins *Boundaries. The making of France and Spain: the Pyrenees*. Aquestes obres s'afegeixen, per tant, a d'altres tan remarcables com *Aspects de Cerdagne*, editat per la Societat Agricola Scientifique et Litteraire, de Perpinyà, *Llivia, dos mil anys d'història*, de Miquel Vilaseca i Rosa Maria Garriga o *Bolvir. Notes Geogràfiques i històriques*, d'Alfred Pérez, entre d'altres títols.

Llegeix en català un terç dels cerdans

En l'aspecte lingüístic, és la comarca del Pirineu català menys normalitzada

JOAN RAMON BAIGES

■ **Puigcerdà.**— La Cerdanya és la comarca del Pirineu català que té un índex de desconeixement del català més alt, independentment de la Vall d'Aran, on la llengua pròpia és l'aranès, un dialecte de l'occità, segons un estudi, realitzat pels serveis de català del Consell Comarcal. Un 75,7 dels cerdans saben parlar correctament el català, mentre que només un 28,9 tenen coneixement de la llengua catalana escrita.

Paradoxalment, la capital, Puigcerdà, no és pas el municipi amb

més desconeixement del català, malgrat que és el nucli amb més població i on el grau d'aflluència d'immigrants ha estat més elevat. En aquest sentit, Bellver de la Cerdanya és el que té més habitants, en proporció a la seva població total, que no entén el català, i se situa per sota de la mitjana comarcal, i s'anivella amb altres comarques que, com el Barcelonès, el Vallès Oriental, el Tarragonès o la Terra Alta, tenen uns dels índexs més baixos, per les seves característiques de coneixement del català.

L'any 1986, el percentatge de gent que entenia el català a la Cerdanya era del 95,7 per cent, per sota d'altres zones tan properes com el Ripollès i Osona, que configuren una mitjana, juntament amb la Cerdanya, del 97,2 per cent. Així, dels 11.989 habitants de la comarca, 11.474 entenen la nostra llengua, xifra força acceptable si la comparem amb d'altres comarques catalanes. Però només 9.467 persones (78,9%) saben parlar el català i 7.862 (65,5%) el llegeixen. Aquests índexs són, un altre cop, molt inferiors als regis-

trats a Osona i Ripollès, on el 87% seus habitants parlen el català i més del 75% el llegeixen. El desnivell entre el Ripollès i l'Osona i la Cerdanya encara és molt més gran en el coneixement de la llengua escrita. Mentre que en aquestes dues primeres comarques una mitjana del 50% persones el saben escriure, a la Cerdanya es redueix a un 28,9%. Aquesta percentatge tan baix està relacionat, probablement, amb el grau d'envelliment de la població cerdana i amb el fet que la majoria d'adults no ha après a escriure'l.